

Vägen in i Vården

ETT INITIATIV INOM HEALTH INNOVATION WEST

Innehållsförteckning

Health Innovation West	2
Bakgrund.....	2
Syfte/Uppdrag.....	4
Projektgrupp	4
Utförande	5
Aktiviteter	5
AP1 Testmöjligheter.....	5
AP2 Testbehov	6
AP3 GAP analys	7
AP4 Digi-event	8
Utvärdering	9
Utvärdering projektgrupp	9
Utvärdering deltagande bolag	12
Vägen framåt & rekommendation	12
Förslag på actions 2.0	13
Referenser	14

Health Innovation West

Health Innovation West¹ är en tvärsektoriell satsning där industri, akademi, hälso- och sjukvård, samt lokala och regionala offentliga aktörer enats i att skapa ett Life science-kluster i världsklass och därigenom stärka Sveriges och Nordens attraktion- och innovationskraft.

För att stärka attraktion- och innovationskraften har Health Innovation West tre fokusområden:

Attrahera internationell talang och kompetens:

På den globala life science-arenan är det konkurrens om talanger och spetskompetens. Genom att etablera och positionera ett kluster med stor volym och tvärsektoriell spännvidd av aktörer med internationell koppling skapas en bredd av möjligheter som attraherar, utvecklar och behåller talang och internationell spetskompetens.

Katalysera innovationer kopplat till transformationen inom hälso- och sjukvård:

Health Innovation West ska underlätta och möjliggöra fler och starkare tvärdisciplinära samarbeten inom hälsa i allmänhet och precisionshälsa i synnerhet. Detta leder till fler innovativa och konkurrenskraftiga lösningar kopplade till stora omställningar (bl a. digitalisering och precisionshälsa) inom life science. Klustret ska dra nytta av den världsledande kompetens och erfarenhet som finns bland annat inom det västsvenska fordons- och klustret inom informations- och kommunikationsteknik.

Attrahera riskkapital, investeringar och nya företagsetableringar:

Klustrets ingående styrkor ska tydliggöras och utnyttjas bättre för att förenkla såväl kapitalanskaffning som ny- och vidareetableringar av företag. Framgångsrik utveckling av innovationer kräver tillgång till riskkapital och investeringar, och dessa förutsättningar ökar i kluster med en kritisk massa av relevanta innovationskraftiga företag och forskningsinstitutioner. Detta är inte minst viktigt i Västsverige där det idag är begränsad tillgång till lokalt riskkapital.

Bakgrund

Västsverige karaktäriseras av en stark Life science sektor innehållande en stark industri, ett av de största sjukhusen i norra Europa samt spetsforskning inom ett antal områden.

I Västsverige finns fler än fyrahundra bolag verksamma inom Life science och årligen genomför dessa bolag hundratals kliniska studier, pilotprojekt och tester inom utveckling och verifiering. I dagsläget är det endast en liten fraktion av alla dessa som genomförs i samarbete med lokala aktörer inom hälso- och sjukvården. I stället går den stora andelen studier, piloter, tester och verifieringar till andra delar av Sverige eller utomlands.

Utöver den missade möjligheten som detta innebär för hälso- och sjukvård i Västsverige att lära och exponeras för nya influenser är avsaknaden av lokala verifieringsmöjligheter även en allvarlig brist i erbjudandet till näringslivet. I rapporten "*Health Innovation West- Market analysis of cluster strongholds and opportunities*"² sammanfattas att ekosystemet har utmaningar och dessa sammanfattas i olika punkter, bland annat;

Begränsat och underutnyttjat tvärsektoriellt arbete

- Antikomersiell attityd

- Svårt att hitta tydliga ingångar till hälso & sjukvården för industri och kontaktpersoner för samarbete
- Plattformar och forum för att facilitera samarbete saknas

Svårigheter att komma in i hälso och sjukvårdssystemet för att samarbeta kring forskning och testning;

- Svårigheter att initiera klinisk forskning
- Begränsad access till pålitlig och snabb klinisk testning
- Starka registerdata som inte utnyttjas
- Begränsad access till spetsforskningsinfrastruktur
- Svårigheter att få innovationer implementerade och i användning

Koncerninköp i Region Västra Götaland har sedan 2015 haft missionen att utveckla regionens inköpsstrategi för innovation. Dock vittnar Life science industrin i Health Innovation West rapporten om begränsad progress.

Västra Götalandsregionen har i sin plan avseende nationell strategi för Life science³ angett vissa prioriterade områden att arbeta med. Bland dessa återfinns "Struktur och samverkan" som ett område där ambitionen bland annat är att VGR;

- verkar för en fungerande innovationsprocess som möjliggör för VGR att tydliggöra vårdens behov samt samverka med och ta del av externa innovationer från akademi och näringsliv för att möta dessa behov - stärker regionalt näringsliv och akademi samt verkar även för ökad samordning, gemensamt nyttjande av resurser och ökad attraktivitet

Även inom det prioriterade området Integrering av forskning och innovation i vården betonas vikten av samverkan med näringslivet och följande ambition beskrivs;

Ett nära samarbete med näringslivet är nödvändigt för att

- möjliggöra behovsdriven utveckling och innovation i samverkan
- öka möjligheten till ömsesidig dialog och information kring behov och möjligheter
- stimulera fortsatt utveckling av näringslivet inom life science området

Vidare beskrivs de strukturer som finns för att främja samverkan med näringslivet; *Gothia Forum och Innovationsplattformen är verksamheter som utvecklats i gemensamma satsningar mellan hälso- och sjukvården och regional utveckling för att tillgodose vårdens behov av samverkan med näringslivet, samt näringslivets behov av samarbetspartners inom SU och andra förvaltningar. Allt i syfte att underlätta implementering av innovationer med patientens behov i centrum.*

I intervjustudien "Näringslivets behov samt nyttjande av testbäddar inom Västra Götaland"⁴ framgår att det finns svårigheter med access till lokal prövning, testning och verifiering som är en mycket viktig framgångsfaktor för de tidiga faserna av utvecklingsarbetet som ligger till grund för kommande innovationer och hög konkurrenskraft. Även för vidareutveckling av befintliga produkter och tjänster. Många bolag uppger även att access till geografiskt närbelägna test och verifieringsmöjligheter är avgörande för beslut om placering av utvecklingsteam och innovationsarbete. Möjligheten att hitta investerare och även för försäljning är det av värde att kunna visa att vårdinstanser i hemmamarknaden har varit involverade i utvecklingen och tidig implementation.

För Västsveriges fortsatta expansion av life science-branschen är det av stor vikt att öka näringslivets möjlighet till kliniska prövningar, pilotprojekt, testning och verifiering hos privata och offentliga hälso- och sjukvårdsaktörer i Västsverige.

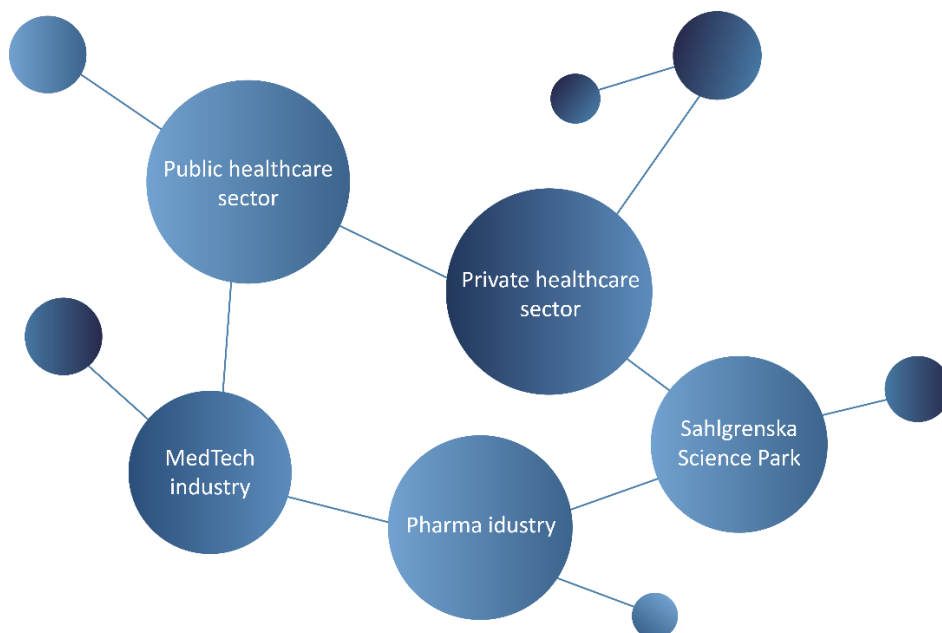
Detta är bakgrunden till att det under våren 2021 togs ett initiativ att starta projektet Vägen in i vården inom Klusterorganisationen Health Innovation West.

Syfte/Uppdrag

Vägen in i vården är ett initiativ inom Health Innovation West med avsikt att öka industrins möjligheter att testa och verifiera idéer, produkter och tjänster tillsammans med aktörer inom privat och offentlig hälso- och sjukvård i Västsverige.

Projektgrupp

Vägen in i vårdens projektgrupp projektleds av Sahlgrenska Science Park och består av representanter ifrån branchorganisationen Lif, pharma industrin, medtech industrin, privata och offentliga vårdaktörer.

Utförande

Det övergripande syftet med Vägen in i vården är att fånga upp de fall där bolag är av vilja och behov att testa i Västsverige, och där västsvenska vårdaktörer har intresset och specialistkunskapen, men där parterna ännu inte har funnit varandra. Vägen in i vården har tagit sig an detta genom att:

- Formera arbetsgrupp bestående av bolags- och vårdaktörsrepresentanter
- Genomfört två piloter med uppgift att koppla samman behov och möjlighet
- Utvärdera
- Föreslå nästa steg

Övergripande struktur i Vägen in i vården

Aktiviteter

AP1 Testmöjligheter

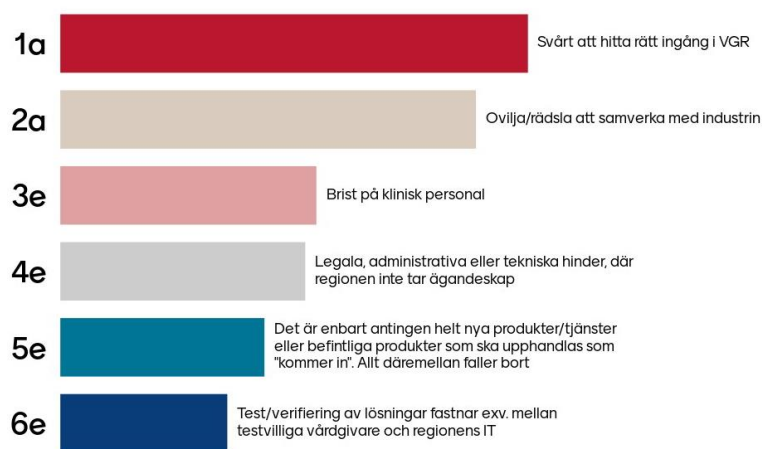
Arbetspaketet *Testmöjligheter* syftade till att kartlägga befintliga processer och testaktörer inom offentlig och privat hälso- och sjukvård i Västsverige. Arbetspaketet leddes av projektmedlem från Sahlgrenska Universitetssjukhus och kartläggningen identifierade följande aktörer:

- Carlanderska Sjukhuset
- GHP
- Kry
- Art Clinic
- Capio: Närsjukvård, Ögon och Lundby
- Ladulaas kliniska studier
- ATMP center vid Gothia Forum
- Gotia Forum: Kliniska prövningar, Feasibility
- Skaraborgs sjukhus, enheten för kliniska prövningar
- Södra Älvsborgs sjukhus, avdelning för kliniska prövningar
- Innovationsplattformen VGR
- Testbädd Färgelanda primärvård
- SahIBEC Lab
- Kompetenscentrum AI, Sahlgrenska Universitetssjukhus
- Simulatorcenter, Sahlgrenska Universitetssjukhus

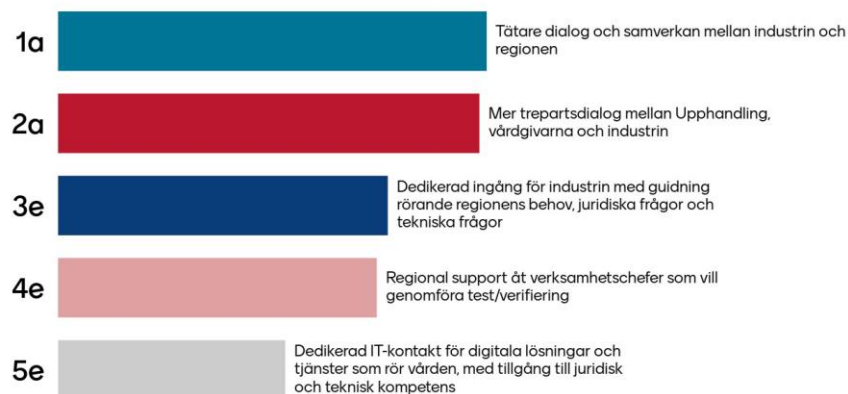
AP2 Testbehov

Arbetspaketet *Testbehov* syftade till att identifiera organisationer och bolag som är i behov av test, verifiering och studier och leddes av projektmedlem från Lif. Inom arbetspaketet genomfördes två workshops tillsammans med bolag från läkemedelsindustrin respektive Medtech branschen där behov och utmaningar kring testmöjligheter inom Västra Götalandsregionen diskuterades utifrån näringslivets perspektiv.

Under de två diskussionstillfällena fick bolagen möjlighet att beskriva vilka utmaningar de ser med test och verifiering samt vilka förbättringsmöjligheter de ser för dessa behov.

Utmaningar med att testa/verifiera en idé, produkt eller tjänst i VGR

Öka möjligheter för att kunna testa/verifiera en idé, produkt eller tjänst i VGR

AP3 GAP analys

Arbetspaketet GAP analys syftade initialt till att undersöka hur balansen mellan utbud och efterfrågan av testmöjligheter och testbehov såg ut. Obalans mellan testmöjligheter och testbehov samt okunskap kring vad det finns för testmöjligheter är utgångspunkten för projektet Vägen in i vården. Då många utmaningar framkom under AP2 sågs behovet av en dialog mellan näringsliv och hälso- och sjukvården som en mycket högt prioriterad aktivitet att genomföra inom ramen för AP3.

I januari 2022 genomfördes ett digitalt dialogevent, *Stronger together!*, med närmare 100 deltagare och representanter från näringslivet samt privat och offentlig hälso- och sjukvård. Syftet med eventet var dels att öka förståelsen för varandras dagliga verksamhet, dels diskutera de utmaningar som finns när det kommer till samverkan mellan näringsliv och hälso- och sjukvård och vägar framåt. Inledes bjöds representanter från VGR (Innovationsplattformen, Gothia Forum, Sahlgrenska Universitet), Capio och Swedish Medtech för att presentera deras respektive syn på samverkan följt av runda bordssamtal.

Key take aways från dialogeventet:

Utmaning

- Regelverket är svårt och komplext.
- Hälsodata och nyttjandet av data. Behövs regional samsyn och eventuellt lagändring för delandet av data.
- Glapp mellan profession och verksamhet. Samverkan förlitar sig på eldsjälar.
- Glapp mellan verksamhet och IT-struktur.
- Skalning är en utmaning, lätt att stanna vid pilot.
- Uttalad ambition hos ledning och rådande verklighet hos verksamheter hänger inte alltid ihop.
- Svårt att hitta rätt person/funktion.
- Tid är en bristvara avseende samarbete och utveckling
- Rígida regler/Byråkrati
- Teknik ligger efter
- Rutinvård tar kraften ur innovation och kreativitet
- Svårt med att genomföra arbetspaket pga. lång tid med upphandling
- Rädsla för att göra fel pga. okunskap i organisationen
- Svårt att få hjälp tex med juridik eller upphandling dvs stödfunktioner.
- Övergången mellan Innovationsplattformen till att bli kommersiellt företag svår

Möjlighet

- Ökad interaktion i tidigt skede, inte vara rädd för att utmanas av nya infallsvinklar
- Tydligare beställning från politiken av Innovation som inkluderar tydliga mätbara mål, uppföljning och utvärdering
- KPI för verksamhetschefer/medarbetare att delta på seminarier/WS med näringslivet.
- Mer öppet i den privata vården, enklare att få en första kontakt.
- Forum/mötesplatser för idéer och samverkan. Testplatser för att utforska en idé.
- Gemensam vision, språk och plattform en förutsättning
- Tydliga spelregler för samverkan. Vad förväntas av de olika aktörerna?
- Patientmedverkan.
- Tidig dialog för att inte respektive part skall presentera färdiga skrivbordsprodukter
- Ta fram regiongemensamma KPI:er som trättas ned i regionens alla verksamheter och där ledning och styrning matchar ambitioner och mål på övergripande nivå ända ut i vårdens alla perifera kärl och verksamheter
- Involvera politiker, på regional och nationell nivå.
- Arbeta med cross funktionell sammansättning i grupper avseende ledning, attityder och kulturella synsätt på samarbete och förändring, samt vägar till utveckling
- Utveckla tydliga sätt att Lotsa olika initiativ rätt i VGR
- Att synliggöra behoven, eventuella forum för detta.

AP4 Digi-event

Arbetspaketet Digi-event har innefattat två event i form av Dragons den pitchevent. Vid dessa tillfällen har näringslivsaktörer ansökt om att få pitcha deras testbehov inför en panel av privata och offentliga hälso- och sjukvårdsaktörer med testmöjligheter under stängda sessioner. Till dessa tillfällen inkom ett trettiotal pitchanmälningar varav 7 bolag valdes ut att få pitcha av panelen baserat på; typ av lösning, typ av testbehov samt intresse/kapacitet från vårdaktörerna. Under första pitchtillfället hösten-21 genomfördes även en öppen session där testbäddar/testmöjligheter inom Västsverige presenterades, både från privata och offentliga hälso- och sjukvårdsaktörer. Under våren-22 genomfördes andra tillfället av Dragons den, men då enbart med stängda pitchsessioner mellan utvalda bolag och panelen. Efter pitchtillfällena har kontakter förmedlats och vidare dialoger mellan bolag och vårdaktörer fortsatt utanför projektets ramar.

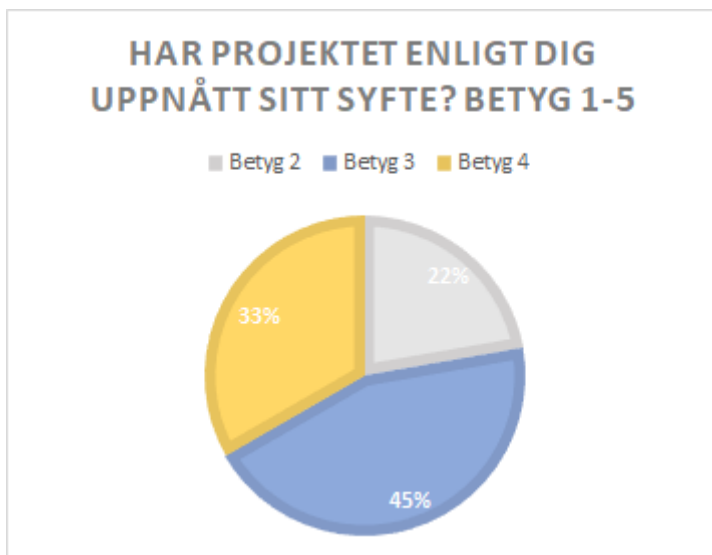
Utvärdering

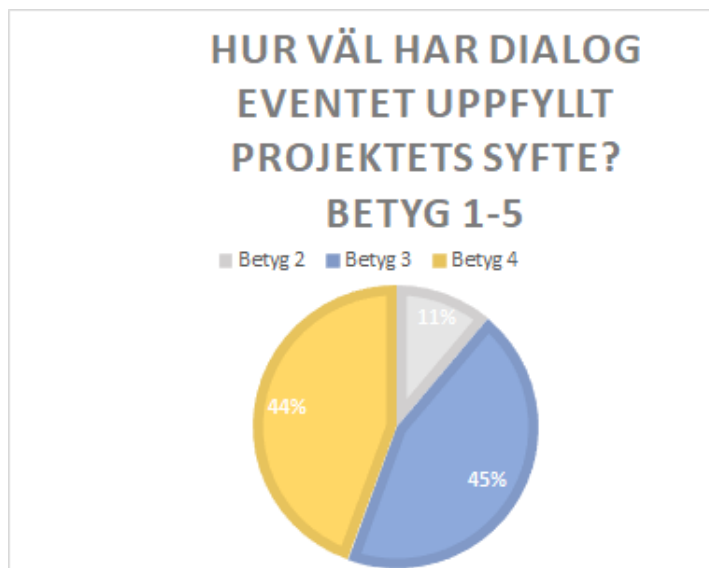
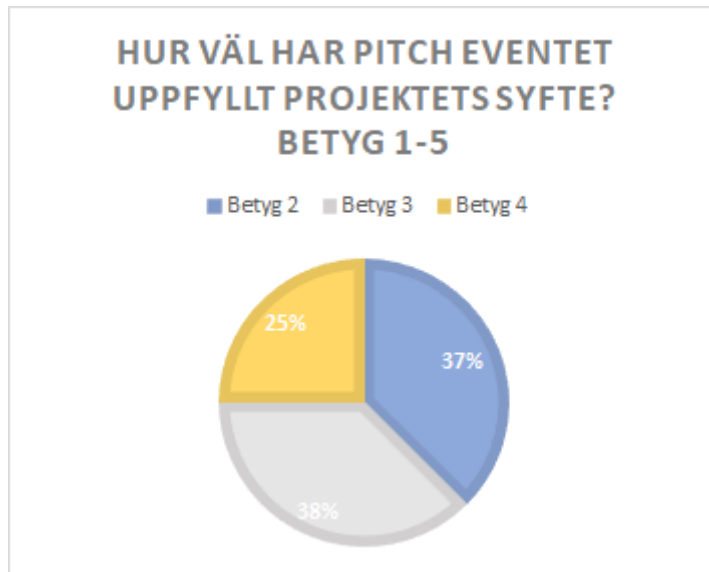
Projektledarna har efter projektets avslut genomfört utvärderingar på följande sätt:

1. Utvärderingsenkät till projektmedlemmar
2. Intervju med några personer inom projektgruppen
3. Utvärderingsenkät till deltagande bolag

Utvärdering projektgrupp

I utvärderingen inom projektgruppen har dels ett frågeformulär skickats ut innehållande tre frågor för betygsättning 1–5 och fyra öppna frågor om projektets utfall samt tre öppna frågor om projektets fortsättning och framtid. Utöver detta har djupintervjuer skett med personer i projektgruppen som representerar både testmöjligheter och testbehov. Resultat nedan.

Resultat öppna frågor om projektets utförande:

I utvärderingen konstaterar vi att projektets syfte inte varit helt klart för alla inblandande. Effekter som projektet bidragit till såhär långt är att fler fått pitcha sina behov till vårdaktörer i VGR. Ökat synliggörande av de testmöjligheter som finns i regionen. Den största effekten som nämns i projektgruppen är att ett arbetssätt har formats, ett diskussionsforum har skapats mellan branschorganisationer, offentlig sektor, privata vårdbolag och ett fåtal stora företag som tidigare inte funnits.

En annan effekt som framkommit är att vårdaktörer och industri fått en större förståelse för varandras verklighet. De behov av test som finns men även de förutsättningar och resurser som finns för att ta hand om dessa. Industrin har också under projektet upplevt en större vilja hos regionen att interagera och diskutera utmaningar med test, verifiering, innovation. Till viss del har en samsyn uppstått. Det betonas också att det är positivt att även de privata vårdaktörerna kommit med i en gemensam dialog.

Resultat öppna frågor om projektets framtid:

I denna utvärdering framkommer tankar som att de flesta ur industrin som pitchat ändå trättas ned i Innovationsplattformen och Gothia Forums processer. Tankar om att projektet måste följa respektive önskan om test närmre för att kunna identifiera hinder för att komma vidare till testning. Flera ur projektgruppen uttrycker också svårigheter med att lägga tid in kind för att engagera sig i projektet. Tankar om att regionen fortsatt är svår att ha en dialog med kommer också upp i utvärderingen.

I frågan om projektgruppen ser en fortsättning av projektet så är svaren blandade. Vårdaktörer ser att det vore värdefullt att i en fortsättning även fokusera mer på vårdens behov och inte bara utgå ifrån de behov av test som industrin har. Projektet bör vara mer dubbelriktat i samverkan. En idé är att näringslivsansvariga representanter som finns inom varje område på SU skall kunna vara med och uttrycka behov inom respektive område. En fortsättning med regelbundna events önskas och gärna med temat "Vi vill testa" och "Vi vill samskapa". Det finns från industrins sida en stor förhoppning att fortsätta utveckla det tvärfunktionella arbete som startats inom Vägen in i Vården. Det finns också önskemål att ha fysiska dialogevent i en fortsättning.

Vad gäller finansiering är detta en fråga som betonas och ett förslag är även att skapa en slags medlemsorganisation som kan bidra till att finansiera vårdens deltagande (enligt etiska riktlinjer). Förmodligen behövs olika former av events, åtminstone med fokus på 1) "Vi vill testa"; och 2) "Vi vill samskapa".

Inställningen till en fortsättning av projektet är i helhet positiv. Förväntningar finns dock på att under det närmsta året säkra en fortsatt finansiering av projektet, förväntan finns att detta är ett arbete som leds av projektledande verksamhet, Sahlgrenska Science Park.

I utvärdering ombads projektmedlemmarna uttrycka vilka effekter som uppnåtts inom projektet och förbättringsmöjligheter, nedan finns en sammanställning.

Effekter som uppnåtts:

- Vågat utmana VGRs organisation och samarbetskultur
- Tvärfunktionella samtal
- Något tätare samarbeten mellan näringsliv, offentlig och privat hälso- och sjukvård
- Mer välvilja till samarbete
- En nödvändig början till nytt arbetssätt
- Skapar integreringsytter för samtal/dialog kring samverkan
- Belyst utmaningar inom regionen med samarbete utifrån näringslivsperspektiv

Vad kan förbättras:

- Efter pitchtillfällen: representant från projektet som följer utvalda pitchar och noterar hinder, möjligheter för att säkerställa att vi tar ansvar och att projektet faktiskt möjliggör testning/verifiering
- Tydliggöra syftet
- Starkare och mer actionorienterad projektgrupp
- Tätare dialog med styrgrupp – annan styrgrupp än HIW?
- Representanter från inköp, verksamhetschefer, företagens olika utvecklingsenheter

Utvärdering deltagande bolag

Utvärderingsenkäten skickades ut till de bolag som deltagit på dragons den pitchevent, totalt 14 bolag. Av dessa 14 bolag har 7 bolag svarat på uppföljningen.

Flertalet bolag skriver i utvärderingen att nya kontakter har etablerats, att nya vägar in i vården har synliggjort, samt att bolagen har flertalet pågående dialoger med de vårdaktörerna som utgjorde panelen. Några utav dessa bolag beskriver att även om dialog är pågående tar processerna lång tid och att det ännu är för tidigt för att säga vad dessa dialoger kan leda till och om det blir projekt tillsammans med hälso- och sjukvården.

Mkt viktigt möte som leder till vidare enskilda möten och sen actions. Fortsätt gärna med detta!!

Tycker att det är ett mycket bra initiativ att bjuda in till samverkan och dialog, för att öka förståelsen samt att förbättra möjligheterna för kliniska prövningar, vilket är det område vårt ämna rörde

Vi uppskattar den här möjligheten till dialog kring innovativa projekt och "co-creation" tillsammans med vården

Vägen framåt och rekommendation

Projektet har lagt grunden till ett bättre tvärfunktionellt samarbete och blivit den plattform som enligt rapporten "Health innovation West- Market analysis of cluster strongholds and opportunities" saknades. Projektet har möjliggjort en tätare dialog och samverkan mellan industri och regioner i Västsverige, något som i workshopen inom AP2 *Testbehov* identifierades som något som behövs för att kunna öka möjligheter för test och verifiering.

Projektet har även bidragit till en viss förflyttning av attityd och att det råder en större samsyn och förståelse för respektive part. Under workshopen i AP2 framkom att en av de största utmaningarna för att få testa och verifiera är en ovilja/rädsla hos region att samverka med industrin. Industrin upplever att det under projektet funnits en större vilja till dialog.

Projektet Vägen in i vården grundades i ett behov ifrån industrin. I utvärderingen framkommer en stark önskan från de offentliga aktörerna, vid en fortsättning av projektet, att även inkludera hälso- och sjukvårdens behov.

I Arbetspaket 2 *Testbehov* diskuterades vad som kan behövas för att öka möjligheter av tester och verifieringar, där uttryckte näringslivet en önskan om en dedikerad ingång för industrin med guidning rörande regionens behov, juridiska frågor och tekniska frågor. Det vore således en bra väg framåt om VGR definierar och tydliggör vårdens behov så att detta i ett framtida projekt kan kommuniceras till industrin. Detta går också i linje med den ambition som VGR uttrycker i Life Science strategin under "struktur och samverkan".

Även i dialogeventet framkom en önskan om tydligare beställning från politiker av innovation som också inkluderar mätbara mål. Det framkommer också i både dialogevent och utvärdering att det är svårt att exempelvis gå från Innovationsplattformen till att bli ett kommersiellt företag. Det upplevs svårt att implementera innovation och att det är svårt att engagera strategisk upphandling i en dialog.

Koncerninköp i VGR har en mission om att utveckla inköpsstrategi för innovation och vi identifierar detta som ett viktigt område att lyfta in i ett fortsatt projekt.

För industrin är Vägen in i vården 2.0 ett viktigt initiativ för att öka samverkan med vårdaktörer i väststverige– och för vårdaktörer i västsverige är ett samarbete med industrin en viktig del för att uppnå life science strategin. Vägen in i vården är ett viktigt initiativ för att öka samverkan och samförståelse mellan näringslivet och hälso- och sjukvården. En förutsättning för att Västsverige skall fortsätta vara en stark life science region och ha möjlighet att växa sig ännu starkare i framtiden.

Förslag på actions 2.0

- Bredda projektgrupp, förslag ta in Swedish Medtech samt koncerninköp, IT, Region Halland
- Ett pitch event per år och minst ett dialogevent
- Även möjlighet att genom vägen in i vården boka auskultation
- Öka samarbete med näringslivsrepresentanter

Projektgrupp

Lif – Magnus Lejelöv

Lif Väst– John Hermansson

Johnson & Johnson – Sofie Munteanu

AstraZeneca Healthworks – Stefan Vlachos

Carlanderska Sjukhuset – Maria Falkdahl

VGR Sahlgrenska Universitetssjukhus – Cecilia Hahn Berg

VGR Innovationsplattformen – Erik Mårtensson Djäken

VGR Innovationsplattformen – Maria Holmén

VGR Gothia Forum – Alessio Degl'innocenti

VGR Gothia Forum – Dennis Larsson

Sahlgrenska Science Park – Emma Hallenberg

Sahlgrenska Science Park – Jessica Planefeldt

Referenser

1. [Life Science | Health Innovation West](#)
2. Health Innovation West – Market analysis of cluster strongholds and opportunities, 2020
3. Västra Götalandsregionens plan avseende nationell strategi för life science.
4. Rapport framtagen inom projekt "Lifescience testbeds in VGR" 2020mars.